

Sygn. akt V ACa 88/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 kwietnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku – Wydział V Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Katarzyna Przybylska (spr.)
Sędziowie:	SA Irma Kul SA Maryla Domel-Jasińska
Protokolant:	sekr. sąd. Magdalena Tobiasz - Ignatowicz

po rozpoznaniu w dniu 9 kwietnia 2013 r. w Gdańsku

na rozprawie

sprawy z powództwa E. K.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W.

o zapłatę, rentę i ustalenie

na skutek apelacji obu stron

od wyroku Sądu Okręgowego we (...)

z dnia 19 listopada 2012 r. sygn. akt I C 94/11

I. oddała obie apelacje;

II. odstępuje od obciążania powoda kosztami zastępstwa procesowego pozwanego w postępowaniu apelacyjnym.

Na oryginale właściwe podpisy

UZASADNIENIE

Powód po ostatecznym sprecyzowaniu żądanie domagał się zasądzenia od pozwanego (...) S.A. w W. kwot:

348 000 zł z tytułu zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami od kwoty 20 000 zł od dnia 24 czerwca 2006r., od kwoty 80 000 zł od dnia 24 czerwca 2006r., od kwoty 248 000 zł od dnia 19 stycznia 2012r. do dnia zapłaty,

29 400 zł tytułem skapitalizowanej renty na zwiększone potrzeby za okres od 15 lutego 2010r. do dnia 29 kwietnia 2011r. z ustawowymi odsetkami od dnia 22 kwietnia 2011r. do dnia zapłaty,

renty na zwiększone potrzeby poczynając od dnia 1 maja 2011r. i na bieżąco po 2100 zł miesięcznie płatnej do 10-tego każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki w terminie płatności,

2180 zł z tytułu zwrotu kosztów leczenia z ustawowymi odsetkami od dnia 15 lutego 2010r. do dnia zapłaty,

oraz kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 14 400 zł i opłaty skarbowej od pełnomocnictw w kwocie 34 zł.

W piśmie procesowym z dnia 7 września 2012r. nastąpiło kolejne rozszerzenie żądania o zapłatę przez pozwanego dalszej kwoty 2400 zł z tytułu kosztów leczenia.

Strona pozwana wniosła o oddalenie tak rozszerzonego powództwa.

Sąd Okręgowy we (...) wyrokiem z 19.11.2012 r. zasądził od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powoda E. K. kwotę 42.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 19 listopada 2012 roku do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia, kwotę 3486 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 29 kwietnia 2011 roku do dnia zapłaty tytułem skapitalizowanej renty na zwiększone potrzeby za okres od dnia 1 lutego 2010 roku do dnia 30 kwietnia 2011 roku, kwoty po 249 zł miesięcznie tytułem rent na zwiększone potrzeby za okres od 1 maja 2011 roku do 30 listopada 2012 roku z ustawowymi odsetkami liczonymi od tychże kwot za poszczególne miesiące tego okresu poczynając od 11 maja 2011 roku do 11 listopada 2012 r. do dnia zapłaty, zasądził poczynając od dnia 1 grudnia 2012 roku w miejsce dotychczas wypłaconej renty za zwiększone potrzeby w wysokości 225 zł, rentę w wysokości po 474 zł miesięcznie, płatną do 10-tego każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki w terminie płatności, oddalił powództwo w pozostałej części oraz orzekł o kosztach postępowania w sprawie.

Swoje rozstrzygnięcie oparł na następujących ustaleniach. W dniu 18 marca 2006 r. powód mający wówczas prawie 17 lat był pasażerem samochodu marki B. kierowanego przez J. D. (1). Siedział na tylnym siedzeniu nie będąc przypiętym pasem bezpieczeństwa.

Prowadzony przez J. D. pojazd zjechał na pobocze uderzając w przydrożne drzewo, a następnie w ogrodzenie posesji, za co kierujący pojazdem został skazany prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego we (...) z dnia 27 listopada 2006 r. w sprawie II K (...)

W wyniku zaistniałego wypadku powód doznał złamania(...)

Powód został po wypadku przewieziony do Szpitala Wojewódzkiego we W. i umieszczony na Oddziale (...) i w dniu 28 marca 2006r. przetransportowany do Centrum (...) w Ł. na (...), gdzie w dniu 5 kwietnia 2006r. został poddany zabiegowi operacyjnemu (...) Rana goiła się bez komplikacji i wdrożono rehabilitację przyłózkową, a następnie w dniu 13 kwietnia 2006r. został przewieziony ponownie do Szpitala Wojewódzkiego we W. na Oddział (...).

Od dnia 19 kwietnia 2006r. powód przebywał w szpitalu w R. na Oddziale (...). Był przyjęty jako pacjent leżący (...). Przez 12 tygodni był poddany aktywnej rehabilitacji (...) W dniu 12 lipca 2006r. został z tego oddziału wypisany ze znaczną poprawą. Poruszał się na (...).

Dalszą rehabilitację kontynuował od 20 lipca 2006r. do 20 sierpnia 2006r. w trybie ambulatoryjnym (...) we W.. (...)

(...)

(...) K. .

(...)

(...)

(...)

(...)

(...)

(...)

(...)

(...)

(...)

(...)

(...)

(...)

(...)

(...)

(...)

Sąd Okręgowy w swoich rozważaniach prawnych wskazał podstawę prawną dochodzonego przez powoda zadośćuczynienia stanowią przepisy art. 435 par. 1 k.c. art. 436 par. 1 k.c. , art. 444 par. 1 i 2 k.c., art. 445 par. 1 k.c., przy czym dwa pierwsze , to podstawa odpowiedzialności sprawcy wypadku J. D. (1), zaś pozwany (...) S.A w W. odpowiada na zasadzie in solidum w oparciu o zawartą z właścicielem pojazdu mechanicznego Ł. F., który w dniu 17 marca 2006r, sprzedał go sprawcy J. D. (1), umowę ubezpieczenia OC, na podstawie art. 34 ust. 1, art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych [Dz. U. 2003r., nr 124, poz. 1152].

Ustalenia co do sprawcy wypadku były w ocenie Sądu Okręgowego jednoznaczne.

Przebieg wypadku ustalony został w sprawie karnej II K (...) i był bezsporny, podobnie jak fakt , że powód nie miał w momencie wypadku zapiętego pasa bezpieczeństwa. Ten ostatni fakt Sąd rozpatrywał zatem w kontekście przyczynienia się powoda do wyrządzonej szkody.

Powód w dacie wypadku miał prawie 17 lat, uczył się w liceum, wobec czego zdawał sobie sprawę z konieczności zapięcia pasa bezpieczeństwa i ewentualnych skutków, jakie mogło za sobą nieść niewykonanie tej czynności w razie zaistnienia wypadku.

W tych okolicznościach Sąd przyjął, że powód w 40%-tach przyczynił się do wyrządzenia szkody.

W ocenie Sądu Okręgowego zbyt wysoki biorąc pod uwagę wiek powoda był przyjęty przez pozwanego stopień przyczynienia wynoszący 50% .

Celem ustalenia rozmiaru doznanych przez powoda E. K. w wypadku komunikacyjnym obrażeń, ich skutków i rokowań na przyszłość Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii biegłych lekarzy (...).

W ocenie Sądu I instancji niezaprzeczalnym było, że w wyniku zaistniałego wypadku powód doznał poważnych obrażeń w postaci (...)

Sprawność ruchową odzyskał po długotrwałej rehabilitacji w połowie 2008r. (...)

Biegły lekarz (...)

(...)

(...)

(...)

(...)

Podkreślił Sąd Okręgowy, że powód po wypadku skończył kurs prawa jazdy, prowadzi samochód, ukończył kurs dla agentów ubezpieczeniowych. W ocenie Sądu Okręgowego fakt, że powód prowadzi samochód oznacza, iż nie występują u niego po wypadku żadne stany lękowe, potrafi się opanować i jeśli chce zmobilizować, aby osiągnąć określony cel.

Opinie obu biegłych lekarzy nie były kwestionowane przez strony, wobec czego Sąd I instancji przyjął je za podstawę poczynionych ustaleń i wyprowadzonych w oparciu o nie powyższych wniosków.

(...)

Jest to wartość ekonomicznie odczuwalna, odpowiadająca przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa, utrzymana w rozsądnych granicach, rekompensująca na pewno nie w całości, z punktu widzenia powoda, te uciążliwości, które stały się jego udziałem na skutek zaistniałego wypadku. Żadna bowiem wysokość zadośćuczynienia nie będzie stanowiła dla powoda w pełni wymiernej wartości w relacji do doznanych obrażeń i ich skutków.

W ocenie Sądu Okręgowego dochodzona z tytułu zadośćuczynienia kwota 348 000 zł była zdecydowanie zawyżona i nieadekwatna do stopnia niepełnosprawności powoda.

Przyjmując zatem za punkt wyjścia kwotę 150 000 zł Sąd Okręgowy po przyjęciu 40%-wego przyczynienia się powoda do wyrządzonej szkody ustalił ostatecznie tą wartość na kwotę 90 000 zł.

Bezspornym było, że pozwany wypłacił powodowi dobrowolnie z tego tytułu kwotę 48 000 zł, wobec czego została na rzecz powoda zasądzona dodatkowo kwota 42 000 zł.

Odsetki ustawowe od tej kwoty zostały zasądzone od dnia wyrokowania właśnie z uwagi na znaczny wzrost wysokości żadanego zadośćuczynienia na przestrzeni 3 lat, a także wobec ustaleń poczynionych dopiero przez Sąd w oparciu o opinie biegłych lekarzy co do aktualnego stanu zdrowia powoda i rokowań na przyszłość.

Z tychże opinii wynikało również, że obecny stan zdrowia powoda ukształtował się około 3 lat temu i w przyszłości nie pogorszy się, jeżeli będzie on poddawany systematycznej rehabilitacji w zakresie narządu ruchu.

W tych okolicznościach w ocenie Sądu Okręgowego brak było podstaw do ustalenia odpowiedzialności pozwanego na przyszłość za ewentualne skutki obrażeń doznanych przez powoda w wypadku z dnia 18 marca 2006r., wobec czego i w tym zakresie powództwo uległo oddaleniu.

Powód domagał się także zasądzenia renty z tytułu zwiększonych potrzeb powołując się w uzasadnieniu tego stanowiska na fakt, że wymagał i wymaga on pomocy osób drugich w czynnościach życia codziennego oraz stałej rehabilitacji.

(...)

Od połowy 2008r. powód stał się w zasadzie w pełni samodzielny.(...)

Przyjmując, że wartość 1 godziny pomocy osoby drugiej to kwota 7 zł daje to kwotę 210 zł miesięcznie.

(...)

(...)

(...)

(...)

Wydatki powoda z tytułu kosztów leczenia, rehabilitacji i dowozu do lekarza to kwota 580 zł miesięcznie.

Doliczając do tej wartości koszty opieki w wysokości po 210 zł miesięcznie renta należna powodowi z tytułu zwiększonych potrzeb wyniosła od lutego 2011r. kwotę po 790 zł miesięcznie, a po potrąceniu 40%-wego przyczynienia się powoda do wyrządzonej szkody po 474 zł miesięcznie.

Pozwany od lipca 2006r. wypłaca powodowi rentę na zwiększone potrzeby w wysokości po 225 zł miesięcznie.

Mając to na uwadze Sąd Okręgowy wyliczył, że za dochodzony okres kapitalizacji renty, tj. od 1 lutego 2010r. do końca kwietnia 2011 r. pozwany wypłacił powodowi z tego tytułu łącznie kwotę 3150 zł, a należna powodowi za ten okres skapitalizowana renta to kwota 6636 zł.

Sąd Okręgowy zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 3486 zł stanowiącą różnicę pomiędzy należną powodowi za okres od 1 lutego 2010r. do 30 kwietnia 2011r. skapitalizowaną rentą na zwiększone potrzeby wynoszącą 474 zł miesięcznie, a rentą wypłaconą przez ten okres przez pozwanego z ustawowymi odsetkami od dnia 30 kwietnia 2011r. zgodnie z żądaniem powoda.

Poczynając od dnia 1 maja 2011r. do dnia 11 listopada 2012r. renta na zwiększone potrzeby została zasądzona w wysokościach po 249 zł miesięcznie płatne do 10-tego każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami od każdej z tych kwot od 11-tego każdego miesiąca za poszczególne miesiące tego okresu.

Wartość renty z każdego miesiąca tego okresu to różnica pomiędzy należną powodowi rentą na zwiększone potrzeby w wysokości po 474 zł miesięcznie a rentą z tego tytułu wypłacana w tym okresie przez pozwanego.

Poczynając od dnia 1 grudnia 2012r. renta z tego tytułu została zasądzona na rzecz powoda w wysokości po 474 zł miesięcznie w miejsce dotychczas wypłacanej powodowi przez pozwanego renty w wysokości po 225 zł miesięcznie, która ma być płatna do 10-tego każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki w terminie płatności. Kwoty te uwzględniały 40%-wy stopień przyczynienia się powoda do wyrządzenia szkody.

W pozostałej części powództwo w tym zakresie zostało oddalone, albowiem brak był przedstawienia przez stronę powodową wiarygodnego materiału dowodowego, który potwierdziłby, że zasadna jest renta na zwiększone potrzeby w wysokości po 2100 zł miesięcznie. Taka wysokość renty była uzasadniona, ale bezpośrednio po wypadku i aż do połowy 2008r., kiedy to powód wymagał zwiększonej opieki i rehabilitacji, ale powód dochodził jej zasądzenia poczynając od dnia 1 lutego 2010r.

Zeznanie to w swojej treści dotyczyło bowiem bardziej potrzeb powoda po wypadku i w następnym okresie aż do połowy 2008r.

Sąd Okręgowy oddalił powództwo w części dotyczącej kwoty 2180 zł z tytułu zwrotu kosztów leczenia, a konkretnie turnusu rehabilitacyjnego w (...)w K. w okresie od 6 lipca 2007r. do 19 lipca 2007r.

Powód otrzymywał już w tej dacie od pozwanego rentę na zwiększone potrzeby, w której mieściły się także koszty leczenia, a ponadto pozwany wypłacił powodowi w 2006r. kwotę 1500 zł na poczet przyszłych kosztów leczenia. Pobyt w sanatorium w K. był w owym czasie jedynym płatnym pobytem rehabilitacyjnym powoda, wszystkie inne finansowane były przez NFZ.

Takie samo uzasadnienie legło u podstaw oddalenia żądania powoda o zasądzenie kwoty 2400 zł z tytułu zwrotu kosztów leczenia w 2012 r.

Koszty leczenia zostały bowiem rozliczone w należnej powodowi rencie na zwiększone potrzeby, która uległa zwiększeniu w stosunku do tej wypłacanej przez pozwanego .

O kosztach procesu postanowiono na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, art. 100 k.p.c. mając na uwadze fakt, że powód wygrał sprawę w 14 %-tach. i na podstawie art. 100 k.p.c. nie obciążył stosunkowo powoda, nie pobierając z zasądzonego na jego rzecz roszczenia, kosztami sądowymi w zakresie opłaty sądowej od znacznie rozszerzonego żądania, którą pokrył w tej części Skarb Państwa.

Sąd za podstawę obliczenia kosztów zastępstwa procesowego należnego powodowi przyjął jednokrotność stawki należnej od wartości przedmiotu sporu, a wynoszącej 417 680 zł . Jest to stawka zgodna z normami przepisanyymi i wynosi 7200 zł.

Materia rozstrzygania nie była szczególnie skomplikowana, a ponadto podkreślenia wymagał fakt, że pełnomocnik powoda pochodzi z kancelarii adwokatów i radców pranych, która specjalizuje się prawie masowo we wnoszeniu tego rodzaju spraw jak powoda, wobec czego stopień komplikacji takiej sprawy jest po stronie takiego pełnomocnika znikomy.

Apelację od powyższego orzeczenia złożyły obie strony.

Powód zaskarżył powyższy wyrok w części oddalającej powództwo odnośnie roszczeń o:

1. zadośćuczynienie;
2. rentę z tytułu trwale zwiększonych potrzeb;
3. kosztów leczenia;
4. ustalenie odpowiedzialności pozwanej na przyszłość;

Zarzucił:

1. sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego wskutek naruszenia przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy, a mianowicie art. 233 § 1 kpc przez dokonanie oceny dowodów:

- w sposób niewszechstronny, sprzeczny z zasadami doświadczenia życiowego i logicznego rozumowania w odniesieniu do dokonanej oceny dokumentów znajdujących się w aktach sprawy karnej syg. akt II K(...), poprzez błędną ich ocenę i interpretację faktów w nich zawartych, co doprowadziło do ustalenia, że powód przyczynił się do powstania szkody w 40%,

2. naruszenie przepisów prawa tj. 189 kpc w zw. z art. 6 kc. poprzez błędną ich wykładnię, co miało istotny wpływ na wynik sprawy, tj. poprzez przyjęcie, iż pomimo, że z opinii biegłych sądowych wynika, że rokowania są pozytywne przy założeniu, że powód będzie poddawany systematycznej rehabilitacji w zakresie narządu ruchu, tym niemniej negatywne konsekwencje w przyszłości skutkujące zwiększeniem orzeczonego uszczerbku na zdrowiu w związku ze zdarzeniem mogą wystąpić;

3. naruszenie przepisów prawa materialnego przez błędną wykładnię, w szczególności:

- art. 362 kc poprzez przyjęcie, iż powód przyczynił się do zwiększenia szkody w 40%, a zatem, że swoim zachowaniem ponosi winę w niemal w takim samym stopniu, co sprawca wypadku;

- art. 445 § 1 k.c. poprzez przyjęcie, iż ustalona przez Sąd pierwszej instancji kwota 150.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia krzywdę jest odpowiednia i w pełni kompensuje powodowi krzywdę, jakiej doznał;
- art. 444 § 1 kc poprzez przyjęcie, iż poniesione przez powoda koszty leczenia spowodowane doznanymi obrażeniami w skutek wypadku, zostały w pełni zrekompensowane przez przyznaną rentę z tytułu zwiększonych potrzeb;
- art. 444 § 2 kc poprzez przyjęcie, iż przyznana renta tytułem zwiększonych potrzeb w całości rekompensuje potrzeby powoda spowodowane następstwami wypadku;

Wskazując na powyższe zarzuty wniosł:

1. zmianę zaskarżonego wyroku poprzez:

-.

- zasądzenie na rzecz powoda dalszej kwoty 306.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia, wraz z ustawowymi odsetkami, jak w piśmie procesowym powoda z dnia 17 stycznia 2012 roku;
- podwyższenie comiesięcznej renty z tytułu trwale zwiększonych potrzeb do kwoty 2.100,00 zł miesięcznie, płatnej począwszy od dnia wniesienia pozwu do 10-go dnia każdego miesiąca, z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności;
- zasądzenie dalszej kwoty 25.914,00 zł skapitalizowanej renty z tytułu trwale zwiększonych potrzeb z ustawowymi odsetkami od dnia 22 kwietnia 2011 roku do dnia zapłaty;
- zasądzenie na rzecz powoda kwoty 3.080,00 zł tytułem zwrotu kosztów leczenia, wraz z ustawowymi odsetkami, jak w piśmie procesowym powoda z dnia 17 stycznia 2012 r. oraz w piśmie procesowym powoda z dnia 7 września 2012 roku;

2. zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych za obie instancje.

Pozwany zaskarżył wyrok w części:

-.

- pkt 2 sentencji w części przewyższającej kwotę 966 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 19 listopada 2012 r. do dnia zapłaty,
- pkt 3 sentencji w części przewyższającej kwotę 69 zł miesięcznie tytułem rent na zwiększone potrzeby za okres od dnia 1 maja 2011 r. do 30 listopada 2012 r. z odsetkami ustawowymi od dnia 19 listopada 2012 r. do dnia zapłaty;
- pkt 4 sentencji w części przewyższającej kwotę 294 zł miesięcznie tytułem renty na zwiększone potrzeby poczynając od dnia 1 grudnia 2012 r. płatnej do 10 dnia każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki w terminie płatności,
- pkt 6 sentencji w całości,
- pkt 7 sentencji w części, w jakiej sąd nie uwzględnił kosztów procesu należnych pozwanemu
- pkt 8 sentencji w całości.

Zarzucając naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, a w szczególności naruszenie przepisu:

A) art. 233 § 1 kpc poprzez niedostatecznie wszechstronnie rozważenie materiału dowodowego zebranego w sprawie i przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów polegającą m.in. na:

-.

- przyjęciu, że okoliczności sprawy uzasadniają zasądzenie skapitalizowanej renty na zwiększone potrzeby w kwocie 3486 zł za okres od 1 lutego 2010 r. do dnia 30 kwietnia 2011 r. z ustawowymi odsetkami od dnia 29 kwietnia 2011 r. nie zaś w kwocie 966 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wyrokowania tj. od dnia 19.11.2012 r. do dnia zapłaty;
- przyjęciu, że okoliczności sprawy uzasadniają zasądzenie na rzecz powoda kwoty 249 zł miesięcznie tytułem rent na zwiększone potrzeby za okres od dnia 1 maja 2011 r. do dnia 30 listopada 2012 r. wraz z odsetkami liczonymi od tych kwot począwszy od terminów wskazanych w pkt. 3 sentencji zaskarżonego wyroku, nie zaś kwoty 69 zł miesięcznie tytułem rent na zwiększone potrzeby za okres od dnia 1 maja 2011 r. do dnia 30 listopada 2012 r. wraz z odsetkami liczonymi od dnia wyrokowania tj. od dnia 19.11.2012 r. do dnia zapłaty;
- przyjęciu, że okoliczności sprawy uzasadniają zasądzenie na rzecz powoda kwoty 474 zł miesięcznie tytułem rent na zwiększone potrzeby za okres od dnia 1 grudnia 2012 r. wraz z odsetkami w razie zwłoki w płatności, nie zaś kwoty 294 zł miesięcznie tytułem rent na zwiększone potrzeby za okres od dnia 1 grudnia 2012 r. z odsetkami w razie zwłoki w płatności;

B) sprzeczność ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego przejawiającą się w:

-.

- przyznaniu powodowi prawa do renty z tytułu zwiększonych potrzeb (koszty masażu, koszty sanatorium), podczas gdy świadczenia sanatoryjne oraz świadczenia rehabilitacyjne w formie masażu przysługują powodowi nieodpłatnie w ramach NFZ,

C) art. 328 § 2 kpc – poprzez brak wskazania podstawy prawnej dla rozstrzygnięcia w zakresie odsetek zasądzonych rent od dat wskazanych w sentencji zaskarżonego wyroku, oraz nie uzasadnienia innych terminów zasądzenia odsetek (w przypadku zadośćuczynienia,

D) art.321 § 1 kpc – ustalenie, że w skład renty na zwiększone potrzeby zasądzonej na rzecz powoda (zarówno skapitalizowanej jak i zasądzonej miesięcznie) wchodzi rozłożona na 12 miesięcy należność z tytułu prywatnego leczenia sanatoryjnego i zasądzenie roszczeń rentowych obejmujących w/w koszty prywatnego leczenia sanatoryjnego, podczas gdy powód ani w pozwie, ani w pismach rozszerzających powództwo nie ujmował leczenia sanatoryjnego w roszczeniu rentowym, pomimo, iż przepis ten zakazuje zasądzenia ponad żądanie pozwu;

E) art. 100 kpc poprzez zobowiązanie pozwanego do poniesienia opłat i kosztów procesu w wysokości określonej wyrokiem oraz o nie zobowiązanie pozwanego do zwrotu należnych jemu kosztów procesu;

2.naruszenie przepisów prawa materialnego przez błędną jego wykładnię, zastosowanie lub pominięcie, a mianowicie:

A)art. 363 § 2, art. 455 i 481 § 1 kc – poprzez ich nie zastosowanie w zakresie rozstrzygnięcia co do odsetek należnych powodowi od kwot przyznanych tytułem rent,

B)art. 444 § 2 poprzez przyjęcie, że powodowi przysługuje prawo do renty uzupełniającej, z tytułu zwiększonych potrzeb w zakresie objętym zaskarżeniem,

C) art. 15 i 33 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych Dz.U. z 2008 r. nr 164, poz. 1027, z późn.zm.) oraz Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 lipca 2011 r. w sprawie kierowania na leczenie uzdrowiskowe albo rehabilitację uzdrowiskową poprzez ich niezastosowanie i nie uwzględnienie, że powodowi przysługuje leczenie uzdrowiskowe finansowane przez NFZ oraz rehabilitacja obejmująca masaże finansowane przez NFZ;

D) art. 354 § 2 kc poprzez jego nie zastosowanie, co doprowadziło do zasądzenia renty z tytułu zwiększonych potrzeb na poziomie określonym wyrokiem.

Wskazując na powyższe podstawy wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i orzeczenie, co do istoty sprawy i oddalenie powództwa w zaskarżonej części, tj.

(pkt. 2 sentencji wyroku Sądu Okręgowego)

1. zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 966 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 19 listopada 2012 r. do dnia zapłaty tytułem skapitalizowanej renty na zwiększone potrzeby za okres od dnia 1 lutego 2010 r. do dnia 30 kwietnia 2011 r. i oddalenie powództwa w pozostałym zakresie tj. co do kwoty 2520 zł z tytułu skapitalizowanej renty za okres od 1 lutego 2010 roku do 30 kwietnia 2011 r. wraz z odsetkami od dnia 29 kwietnia 2011 r. do dnia zapłaty oraz oddalenie powództwa, co do odsetek od kwoty 966 zł z okresu poprzedzającego wydanie wyroku, tj. sprzed 19 listopada 2012 roku,

(pkt 3 sentencji wyroku Sądu Okręgowego)

1. zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 69 zł miesięcznie z ustawowymi odsetkami liczonymi od tychże kwot za poszczególne miesiące tego okresu od dnia 19 listopada 2012 r. do dnia zapłaty tytułem rent na zwiększone potrzeby za okres od dnia 1 maja 2011 r. do 30 listopada 2012 r. i oddalenie powództwa co do kwoty 180 zł miesięcznie z tytułu rent na zwiększone potrzeby za okres od dnia 1 maja 2011 r. do dnia 30 listopada 2012 r. z ustawowymi odsetkami liczonymi od tychże kwot za poszczególne miesiące tego okresu od: 11 maja 2011 r., 11 czerwca 2011 r, 11 lipca 2011 r, 11 sierpnia 2011 r, 11 września 2011 r, 11 października 2011 r, 11 listopada 2011 r, 11 grudnia 2011 r, 11 stycznia 2012 r, 11 lutego 2012 r, 11 marca 2012 r, 11 kwietnia 2012 r, 11 maja 2012 r, 11 czerwca 2012 r, 11 lipca 2012 r, 11 sierpnia 2012 r, 11 września 2012 r, 11 października 2012 r, 11 listopada 2012 r. do dnia zapłaty

oraz oddalenie powództwa, co do odsetek od kwoty 69 zł miesięcznie z tytułu rent na zwiększone potrzeby za okres od dnia 1 maja 2011 r. do dnia 30 listopada 2012 r. z okresu poprzedzającego wydanie wyroku, tj. sprzed 19 listopada 2012 roku.

(pkt 4 sentencji wyroku Sądu Okręgowego)

1. zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda poczynając od dnia 1 grudnia 2012 r. renty w wysokości 294 zł miesięcznie płatnej od 10-trecho każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w zakresie zwłoki w terminie płatności i oddalenie powództwa co do renty w kwocie 180 zł miesięcznie poczynając od dnia 1 grudnia 2012 r.

(pkt 6,7,8 wyroku Sądu Okręgowego)

6.zmianę wyroku poprzez obciążenie powoda kosztami procesu

oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu (w tym kosztów następstwa procesowego) za II instancję wg norm przepisanych.

Pozwany w odpowiedzi na apelację powoda wniósł o jej oddalenie.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Obydwie apelacje stron są bezzasadne.

Sąd Apelacyjny w pełni podziela ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd I instancji oraz wywiedzione na tej podstawie konsekwencje prawne i przyjmuje je za własne.

Powód w swojej apelacji kwestionuje zasądzone na rzecz pozwanego kwoty z tytułu zadośćuczynienia, renty z tytułu zwiększonych potrzeb, kosztów leczenia oraz ustalenie odpowiedzialności na przyszłość.

W ocenie Sądu Apelacyjnego apelacja powoda jest całkowicie nieuzasadniona i powinna ulec oddaleniu. W szczególności niezasadny jest zarzut naruszenia art. 233 § 1 kpc. Skarżący w ocenie Sądu Apelacyjnego nie był w stanie w sposób logiczny podważyć prawidłowej, zgodnej z zasadą swobodnej oceny dowodów dokonanej przez Sąd okręgowy, a uzasadnienie zarzutu stanowi jedynie gołosłowną polemikę z prawidłowymi ustaleniami Sądu I instancji. Skarżący nie wskazał w uzasadnieniu zarzutu, które z dowodów zostały ocenione w sposób dowolny i w oparciu o które zostały wywiedzione wadliwe konsekwencje prawne.

Nie zasługuje również na uwzględnienie zarzut naruszenie art. 189 kpc w zw. z art. 6 kc. Sąd Okręgowy bardzo obszernie i wyczerpująco uzasadnił motywy rozstrzygnięcia oddalającego powództwo w części ustalenia odpowiedzialności pozwanego na przyszłość za skutki wypadku, któremu uległ powód. W szczególności wskazał, że zgodnie z opinią biegłego stan zdrowia powoda jest utrwalony, nie ulegnie pogorszeniu. Powód jest jedynie zobowiązany do kontynuowania rehabilitacji. Nie można absolutnie w ocenie Sądu II instancji podzielić stanowiska skarżącego, że jego stan zdrowia może ulec pogorszeniu przy nieprawidłowo prowadzonej rehabilitacji bądź jej zaprzestanie. Poszkodowany ma obowiązek dążyć do zminimalizowania doznanej szkody i zapobieganiu jej zwiększeniu. Zatem pogorszenie stanu zdrowia powoda na skutek zaniedbań z jego strony nie może skutkować dalszą odpowiedzialnością pozwanego i nie będzie pozostawać w adekwatnym związku przyczynowym z wypadkiem, któremu uległ E. K..

Dodać należy, że na rzecz powoda została zasądzona renta uzupełniająca, która uwzględnia dodatkowe wydatki związane z prowadzeniem koniecznej rehabilitacji poza wymiarem należnym z NFZ oraz dodatkowe wydatki związane z możliwością uczestniczenia raz w roku w turnusach rehabilitacyjnych również poza limitem przewidzianym przez NFZ.

W ocenie Sądu Apelacyjnego nie zasługuje na uwzględnienie kolejny z zarzutów apelacji naruszenie art. 445 § 1 kc poprzez uznanie, że kwota 150.000 zł tytułem zadośćuczynienia jest adekwatna i w pełni rekompensuje powodowi krzywdę jakiej doznał.

W ocenie Sądu Apelacyjnego Sąd Okręgowy bardzo wyczerpująco i trafnie umotywowował wysokość zasądzonych na rzecz powoda zadośćuczynienie. W szczególności wskazał na konkretne okoliczności obrazujące rozmiar doznanej krzywdy, czasokres i intensywność doznanych cierpień fizycznych i psychicznych, skutków oraz rokowań na przyszłość, uwzględnił również młody wiek poszkodowanego oraz ograniczenie w życiu zawodowym, osobistym jakie niesie za sobą trwałe uszczerbek na zdrowiu powstały na skutek wypadku. Przypomnieć należy jedynie na co zwrócił Sąd I instancji uwagę, że zadośćuczynienie nie może być nadmierne, gdyż prowadzi to do podważenia jego kompensacyjnej funkcji.

Przy ustalaniu jego „odpowiedniej” wysokości nie można nie uwzględniać, poza okolicznościami indywidualnymi, także tendencji orzecznictwa sądowego w podobnych przypadkach. Ze względu na zasadniczą trudność przeliczania krzywdy na pieniądze, konfrontacja danego przypadku z innymi rozstrzygniętymi przypadkami może dać orientacyjną wskazówkę, co do wysokości odpowiedniego zadośćuczynienia w porównywalnych przypadkach i pozwoli uniknąć znaczących dysproporcji co do wysokości zasądzonych sum.

W ocenie Sądu Apelacyjnego wysokość zasądzonych przez Sąd I instancji zadośćuczynienia spełnia wszystkie te kryteria i przedstawia ekonomicznie odczuwalną wartość.

Prawidłowo również w ocenie Sądu II instancji Sąd Okręgowy przyjął 40% przyczynienia powoda, uzasadniając to wiekiem powoda i świadomością jaką powinien powód posiadać w tym zakresie jako niemalże osoba pełnoletnia. Zwrócić należy uwagę, że powód w swojej apelacji nie podaje żadnych okoliczności, które podważają trafność ustaleń Sądu w tym zakresie. Argumentacja skarżącego sprowadza się jedynie do gołosłownej polemiki z prawidłowymi

ustaleniami Sądu I instancji. Również nie zasługują na uwzględnienie zarzuty naruszenia art. 444 § 1 i 2 kc poprzez przyjęcie, że poniesione koszty leczenia oraz przyznana renta w pełni rekompensują roszczenie powoda w tym zakresie. Zdaniem Sądu Okręgowego powód nie wskazał konkretnie żadnych kosztów leczenia, które nie zostały zrekompensowane ani kwoty, która została przez powoda wydatkowana, a nie została mu zwrócona. To samo dotyczy renty na zwiększone potrzeby. Powód w apelacji nie wskazał żadnej konkretnej potrzeby, która nie została uwzględniona przez Sąd I instancji przy ustalaniu zakresu potrzeb i ich niezbędnych kosztów. Apelacja w tej części sprowadza się jedynie do gołosłownej polemiki z prawidłowymi ustaleniami Sądu I instancji popartej jedynie cytowaniem orzecznictwa w tego rodzaju sprawach bez związku z realiami dotyczącymi powoda.

Mając powyższe na uwadze apelację powoda jako nieuzasadnioną należało w całości oddalić.

Nie zasługuje również w ocenie Sądu II instancji na uwzględnienie apelacja pozwanego, która zasadniczo sprowadza się do zakwestionowania przyjęcia przez Sąd I instancji kosztów prywatnych zabiegów oraz turnusów rehabilitacyjnych jako koniecznych dla powoda aby nie doszło do pogorszenia stanu jego zdrowia. Sąd Apelacyjny w pełni podziela stanowisko Sądu I instancji wywiedzione w oparciu o opinie biegłego odnośnie koniecznej częstotliwości korzystania przez powoda z rehabilitacji. Biegły jednoznacznie wypowiedział się, że potrzeby powoda przekraczają możliwości jakimi dysponuje NFZ jeżeli chodzi o ich częstotliwość. Bez znaczenia jest okoliczność podnoszona przez skarżącego, iż powód nie przedstawił przekonujących dowodów, że korzystał z rehabilitacji w ilości zalecanej przez biegłego. Dla orzeczenia renty na zwiększone potrzeby wystarczające jest ustalenie, że takie potrzeby istnieją, nie jest istotne natomiast czy poszkodowany uzyskane z renty środki użytkuje zgodnie z przeznaczeniem. Nie można również zgodzić się ze stanowiskiem skarżącego, że odsetki od miesięcznej renty powinny być naliczane dopiero od dnia orzekania tak jak orzekł to sąd w stosunku do zasądzonej kwoty zadośćuczynienia. Zgodnie z przeważającym stanowiskiem Sądu Najwyższego przyjmuje się, że termin od jakiego powinny być naliczane odsetki w wypłacie zadośćuczynienia liczy się od daty wezwania do zapłaty, a nie od dnia orzekania. Renta na zwiększone potrzeby jest świadczeniem okresowym, zatem staje się wymagalna w kolejnych okresach na jakie była zasądzona, w niniejszej sprawie Sąd zasądził rentę na zwiększone potrzeby płatną do 10-go każdego miesiąca.

Zatem Sąd prawidłowo przyjął, że powód pozostawał w opóźnieniu w płatności renty wyrównawczej zgodnie z jej wymagalnością w terminach miesięcznych.

Mając powyższe na uwadze należy uznać za niezasadne zarzuty naruszenia art. 233 § 1 kpc, 328 § 2 kpc, 321 § 1 kpc oraz zarzuty naruszenia prawa materialnego art. 363 § 2, 455 i 448 § 1 kc i 444 § 2 kc. Nie można również zgodzić się z zarzutem naruszenia art. 100 kpc, bowiem skarżący nie wskazał konkretnie na czym naruszenie to miało przez Sąd I instancji polegać.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny na mocy art. 385 kpc oddalił apelacje obu stron jako bezzasadne.

Mając na uwadze trudną sytuację majątkową powoda, powód zwolniony był od kosztów sądowych, Sąd na mocy art. 102 kpc odstąpił od obciążania go kosztami procesu w postępowaniu apelacyjnym.